

Andrei Codrescu : *Ay, Cuba! : o călătorie socio-erotică, fotografii de David Graham, traducere din limba engleză de Ioana Avădani, București, Editura Curtea Veche, 2012, 253 pag.*

În timpul vizitei lui Fidel Castro la Vatican din anul 1996, Papa Ioan Paul al II-lea fusese invitat să viziteze Cuba, eveniment ce urma să aibă loc în ianuarie 1998. În acest context, în decembrie 1997, o echipă de reporteri ai National Public Radio, folosind pretextul participării în calitate de „profesori de cinematografie” la Festivalul de Film de la Havana, profită de șansa aceasta pentru a realiza o serie de relatări spre a surprinde atmosfera generală premergătoare vizitei Suveranului Pontif. Unul dintre acești reporteri este Andrei Codrescu, american de origine română, care, având neșansa de a fi cunoscut comunismul clasic de tip sovietic, își propune să observe și să analizeze „o ideologie în descompunere”.

Experiența celor treisprezece zile petrecute în Cuba este descrisă succint în tot atâtea capitole în volumul intitulat *Ay, Cuba! : o călătorie socio-erotică*, unde, printre interviurile luate persoanelor din diverse medii (arhitecți, profesori, scriitori, șmecheri, prostituate etc.), autorul realizează și o incursiune în istoria țării, prezintă situația socio-economică a momentului și, mai ales, încearcă să descopere particularitățile acestui popor. Unul dintre bancurile cubaneze reproduse în această carte se referă tocmai la vizita Papei Ioan Paul al II-lea: „- Știți de ce vine Papa în Cuba? Să viziteze Iadul, să îl cunoască pe Diavol și să înțeleagă de ce unsprezece milioane de suflete încă mai cred în minuni”.

Cătălin Dorian Florescu : *Jacob se hotărăște să iubească : roman, traducere și note de Mariana Bărbulescu, Iași, Editura Polirom, 2012, 352 pag.*

Romanul, o adevărată epopee de familie, prezintă destinul imigranților lorenii din Banat, stabiliți aici în anul 1772, destinele individuale împletindu-se cu evenimentele istorice.

Florescu încorporează istoria personală a lui Jacob Obertin din satul bănațean Tomnatic, denumit în limba germană Triebswetter, în traducere „Vreme tulbure”, și a familiei lui în istoria țării de adopție și, implicit, în a celei europene, demonstrând cum politica schimbătoare se oglindește în viața oamenilor simpli. Ni se înfățișează, astfel, trecând peste secole, aventurile familiei Obertin, de la Caspar, Frederick etc. și până la Jacob.

Povestea lui Jacob, fiu al lui „Jakob-fără-nume”, care, de fapt, se numea Franz și fusese argatul adevăratului Jakob, căruia îi furase identitatea și... un ceas de aur, și al Elsei Obertin, numită în sat „Americana”, suspectată de localnici cum că ar fi câștigat bani în America din prostituție, reprezintă o poveste de familie nespus de tristă. În ciuda faptului că pare predestinat unui destin sumbru, născându-se prematur și cu o constituție fragilă, în căruța cu bălegar, la Dealul Țiganilor, moșit de soția bulibașei, în văzul unei mulțimi pestrice de curioși, dezamăgind așteptările părinților, confruntându-se, mai apoi, cu nenumărate dureri, cauzate de trădările tatălui său, de pierderea ființelor dragi, Katica, sârboaică, ucisă, Ramina, țigancă, deportată etc., el reușește să depășească greutățile vieții, și, dincolo de toate dezamăgirile, să iubească și să ierte. Pentru el și pentru tatăl său, deportați împre-

ună, în finalul romanului, Jacob decide: „Am să fac o casă pentru noi la capătul lumii”.

David Grossman : *Căderea din timp : o poveste pe mai multe voci, traducere din limba ebraică de Gheorghe Milețianu, Iași, Editura Polirom, 2013, 200 pag.*

Pornind de la considerentul că David Grossman a pierdut un fiu, Uri, în timpul Războiului dintre Israel și Hezbollah, în august 2006, și că, prin urmare, cunoaște bine durerea unui părinte ce-și pierde copilul, precum și de la mărturisirile pe care autorul le face: „Povestea pe care o scriu e o altă casă a mea...”, „Când am o poveste, când știu firea și limbajul fiecărui personaj, nu mă simt niciodată singur”, putem considera că poemele în versuri ce alcătuiesc volumul intitulat *Căderea din timp : o poveste pe mai multe voci* reprezintă „povestea” părinților ai căror copii au murit, iar „vocale”, personajele dau glas zbuciumului sufleteș al celor rămași „înăuntrul timpului” (în viață), încercând cu disperare să înțeleagă și să accepte „căderea din timp” sau „existența în afara timpului” (moartea), granița dintre „aici” și „acolo”, ce îi separă de copiii dragi. Deși nu este un volum autobiografic, una dintre „voci”, Ducele, se exprimă astfel: „El s-a prăpădit în august/ și la sfârșitul/ lunii aceleia/ mă gândeam tot timpul: cum o să pot/ trece eu în septembrie/ când el o să rămână/ în august?”. O altă „voce” se confesează copilului pierdut astfel: „Vreau să învăț să despart/ amintirea/ de durere. Sau cel puțin o parte din ea,/ cât se poate, ca să nu fie tot trecutul atât de îmbibat de durere./ Așa aș putea și să-mi amintesc mai des de tine...”.

Fabio Stasi : *Ultimul dans al lui Charlot, traducere din limba italiană și note de Cerasela Barbone, Iași, Editura Polirom, 2013, 232 pag.*

În nota de la sfârșitul romanului, autorul precizează că: „Acest roman încheie o mică trilogie personală a Americilor”, referindu-se la romanele publicate anterior: *E finito il nostro carnevale* (2007) și *La rivincita di Capablanca* (2008). Acest ultim volum al trilogiei, publicat în anul 2012 în Italia cu titlul *L'ultimo ballo di Charlot*, reprezintă un omagiu adus genialului actor Charlie Chaplin și începuturilor artei cinematografice. Pretextul de la care pornește romanul îl reprezintă întâlnirea dintre Chaplin și... Moarte, în seara de Crăciun din 24 decembrie 1971, prilej cu care actorul îi propune acesteia un târg: dacă va reuși să o facă să rădă, va mai obține un an de trăit. Timp de șapte ani, în fiecare seară de Crăciun, Moartea se va întoarce ca să îl ia, însă, de șase ori, el va reuși să o facă să rădă, dar nu datorită geniului actoricesc, ci comicului involuntar născut din suferințele specifice vârstei înaintate.

În ce privește construcția romanului, autorul alternează episoadele întâlnirilor dintre cele două personaje cu o scrisoare „autobiografică”, adresată de către actor fiului său, Christopher James, divizată în șase capitole intitulate „role”, sugerând înregistrările cinematografice. În plus, însăși Moartea se identifică, în mod surprinzător, cu unul dintre personajele romanului, Arlequin, creator al primului aparat cinematografic drept compensație pentru omenire : „Voiam să dăruiesc oamenilor acest teatru de umbre în mișcare ca să-i despăgubesc puțin pentru cât le luam”.